:13

א) ולעיל כא: מ. מא:ז. ב) [לעיל כא:], ג) לעיל כא:, ד) לקמן נט: [לעיל יד:], ד) לעיל יד. וש"נ, ו) ג" ר"מ קודם,

תורה אור השלם ו. ואשה כי תהיה זבה דם היה זבה בבשרה שבעת יָמֶים תִּהְיֶה בְּנְדְּתָה וְבָּל יָמֶים תִּהְיֶה בְּנְדְּתָה וְבָל הַנֵּגַע בְּה יִטְמָא עַד הָעָרָב: ויקרא טו יט

לעזי רש"י

מוסף רש"י

וטמאה בפנים כבחוץ שמטמאה בפנים כבחרץ. מאחר שילא מן המקור לפרוזדור והעמידו כותליה מיד היא מטמאה, משא״כ מיד הים תטתמה, משח"כ בזב ובעל קרי דאין מטמאין עד שתלא טומאמן למוץ (לעיד כאה). בשפיר. עור הולד קודם שנבלאו במוכו גידים ועלמות ובשר (שם). צרביה. מטילה מים ולוויל . עומדת טמאה. לכיוו דרחוקה היא, הדור מי רגלים דרחוקה היא, הדור מי רגלים למקור ואיימי דם, והכי מפרע בפרק האשה (לקמן :0:) ואם יושבת טהורה למתקום מי רגלים הוא בא דמתקום מי רגלים הוא בא ואין שמא אלא דם המקור (שם). נמצא על שלו. דם על המפה שקנח בה אחר תשמיש (שבועות יח.) ואפילו משמיש (שבועות יח.) ומפינו למחר זמן, ששהה למחר בעילה זמן מרוך קודם קינות, בידוע שהיה דם בשעת תשמיש (לעיל יד.). טמאין. שניהם טוממת שבעה, כדין בועל נדה, כדכתיב (ויקרא נועל נדה, כדכתיב (ויקרא עו) ותהי נדתה עליו (שם) היא משום נדה והוא משום נועל נדה, דודאי ראחה דם קודם בעילה או בשעת בעילת דרך האיש לנאת ממנו דם בשוגג הוה וחייבים שתי (כריחוח מטאות (כריתות יז:). אותיום. מיד לאחר בעילה (לעיל יד:) לשון יוני הוא, כלומר לאחר משמיש (בריתות שם) שקנת בפרישת יליאת השמש מיד, טמאין. ודחי (יומא ו.). נמצא על שלה לאחר זמן. כלומר לאחר זמן. כלותר שהרמיקה בדיקה (שם) לחתר חתיום (דעיד יד.) טמאים מספק שניהם שבעה ימים, ימיהו טומאת ספק הוא לחלות אבל לא לשרוף (שוו).

מאותו מקום נפל להתם וטמאה: על עקבה ועל ראש

גודלה טמאה. ראש גודלה של רגל. ובגמרא [נח.] מפרש טעמא: מבפנים. הרגשת שמש ואומר הר"י דמדיני כתמים ליכא למפרך דהיינו יכולין בין שני שוקים כל גובהן מן הארץ: מבחוץ. מכאן ומכאן: לדרים. אחורי השוק כל גובהן כנגד העקב

ולפניו כל גובהן כנגד הרגל: מן החגור ולמטה. כנגד בית התורפה הוא: אם מגיע כנגד בית החורפה. כגון שנמלא בראש בית ידה סמוך ליד שפעמים שפושטתן מזרועה ונופל כנגד מטה: שלא כנגד בית התורפה. כגון שנמצא סמוך לכתפה: שהוא חוור. פעמים שראש החלוק נהפך כלפי פניה שלמטה: וכן בפוליום. מעפורת שמתכסה בו. אורי"ל בלע"ו: גבז' לרכיה. מטלח מים: עומדת טמאה. דאיידי דדחיק לה עלמא דמעומד השתינה ולא יכלה לעצור הדור מי רגלים למקור ואייתו דם: יושבת טהורה. דמכה יש לה במקום מי רגלים שאין דרך דם נדה לנאת עם מי רגלים: עד. סדין שבודקת בו: עגול. אין זה דס בדיקה דדרך קינוח להיות משוך: דארגישה. בשעת בדיקה ועגול להכי טהור לעולם דאימור הרגשת עד הואי שליערתה בדיקת העד: על בשרה ספק טמא ספק טהור טמא. כולו מפרש לקמן: ובמגעות ובהיסטות הלד אחר הרוב. אשה שלא מלאה כתם והרי היא מחזקת עלמה בספק נדה כגון שאין לה וסת ורגילה לראות תדיר ונגעה או הסיטה הלך אחר רוב ימיה אם רוב ימיה רגילה לראות מגעה והסיטה טמא ואע"ג דהשתח לח חרגישה: דחודקרה. זקפה עלמה לאחוריה ואע"ג דעברה בשוק של טבחים טמאה דאי מעלמא אתאי על חלוקה אבעי לה לאשתכוחי:

הרואה יכתם על בשרה כנגד בית התורפה ממאה ושלא כנגד בית

התורפה מהורה על עקבה ועל ראש גודלה ממאה על שוקה ועל פרסותיה מבפנים ממאה מבחוץ מהורה ועל הצדדין מכאן ומכאן מהורה בראתה על חלוקה מן החגור ולמטה שמאה מן החגור ולמעלה שהורה יראתה על בית יד של חלוק אם מגיע כנגד בית התורפה ממאה ואם לאו מהורה יהיתה פושמתו ומתכסה בו בלילה כל מקום שנמצא בו כתם ממאה מפני שהוא חוזר וכן בפוליום: גבו' אמר שמואל הבדקה קרקע עולם וישבה עליה ומצאה דם עליה מהורה שנאמר יבבשרה יעד שתרגיש בבשרה האי בבשרה מיבעי ליה ישמטמאה בפנים כבחוץ יא"כ לימא קרא בכשר מאי בבשרה שמע מינה עד שתרגיש בבשרה ואכתי מיבעי ליה יבבשרה ולא בשפיר ולא בחתיכה תרתי שמע מינה תא שמע יהאשה שהיא עושה צרכיה וראתה דם רבי מאיר אומר אם עומדת ממאה ואם יושבת מהורה היכי דמי אי דארגשה יושבת אמאי מהורה אלא לאו דלא ארגשה וקתני עומדת ממאה ילעולם דארגשה ואימור הרגשת מי רגלים הואי עומדת הדור מי רגלים למקור ואייתי דם ויושבת מהורה ת"ש "עד שהיה נתון תחת הכר ונמצא עליו דם אם עגול מהור ואם משוך ממא היכי דמי אי דארגישה עגול אמאי מהור אלא לאו דלא ארגישה וקתני משוך ממא לא לעולם דארגישה ואימור הרגשת עד הואי משוך ודאי מגופה אתא עגול מהור תא שמע סנמצא על

שלו ממאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה אתיום ממאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה לאחר זמן ממאים מספק ופמורין מן הקרבן היכי דמי אי דארגישה לאחר זמן אמאי פטורין מן הקרבן אלא לאו דלא ארגישה וקתני נמצא על שלה אתיום ממאין וחייבין בקרבן לא לעולם דארגישה ואימא הרגשת שמש הוה תא שמע נמצאת אתה אומר ג' ספקות באשה "על בשרה ספק ממא ספק מהור ממא על חלוקה ספק ממא ספק מהור מהור ובמגעות ובהיסטות הלך אחר הרוב מאי הלך אחר הרוב לאו אם רוב ימיה טמאין ממאה ואע"ג דלא ארגשה לא אם רוב ימיה בהרגשה חזיא ממאה דאימור ארְגשה ולאו אדעתה אמר מר על בשרה ספק ממא ספק מהור ממא על חלוקה ספק ממא ספק מהור מחור ה"ד אי מחגור ולממה על חלוקה אמאי מהור והא תנן מן החגור ולממה ממא ואי מחגור ולמעלה על בשרה אמאי ממא והתנן ראתה דם על בשרה שלא כנגד בית התורפה מהורה אב"א מחגור ולממה ואב"א מחגור ולמעלה אי בעית אימא מחגור ולממה כגון שעברה בשוק של מבחים על בשרה מגופה אתאי דאי מעלמא אתאי על חלוקה מיבעי ליה אשתכוחי על חלוקה מעלמא אתא דאי מגופה אתא על בשרה מיבעי ליה אשתכוחי ואיבעית אימא מחגור ולמעלה יכגון דאזדקרה על בשרה ודאי מגופה אתאי דאי מעלמא אתאי על חלוקה איבעי ליה אשתכוחי על חלוקה מעלמא אתאי דאי מגופה אתאי על בשרה איבעי ליה אשתכוחי קתני מיהת על בשרה ספק ממא ספק מהור ממא ואע"ג דלא הרגישה ועוד תנן הרואה כתם על בשרה כנגד בית התורפה ממאה ואע"ג דלא הרגישה אמר רב ירמיה מדפתי מודה שמואל שהיא ממאה

הרואה. כתם. ת"ש האשה שעושה צרכיה. מימה מאי מהדר הרואה. כנגד כים הסוכפה. אומו מקום דאיכא למימר דם אפירכות הא כמה משניות פ׳ בא סימן ודם הנדה בדיני כתמים וליפרוך מינייהו ולא שייך לשנויי עלייהו לא הרגשת עד ולא

> להעמיד שיש זמן מרובה משעת הכבום ואימור הרגישה ולאו אדעתה אבל בשמעתין פריך מכתמים דבבשרה דאין רגילות לשהות כתם בבשר בלא דעתה שלא ייבש ויפול מיהו ברייתא דג' ספקות דמייתי לקמן פריך מחלוקה כמו שנפרש בההיא וי"ל דמשמע דומן מועט היה שם דומיא דבשר ומשני דמומן רחוק הוה ואימור ארגשה ולא אדעתה אי נמי כיון דרוב ימיה טמאים יש לחוש: אימור הרגשת שמש הואי. ול״ת אמאי לא נקט הרגשת מי רגלים כמו לעיל ואע"פ שלא הטילה כדאמר בריש מכילתיןוהל"לכסבור' הרגשת מי רגלים הוא וי"ל דהכא זמן מועט בין תשמיש למליאת הדם והיתה יודעת אם תרגיש במי רגלים אבל לעיל בין פקידה לפקידה יש זמן ארוך והרצה פעמים הרגשת מי רגלים בינתיים: ובמגעות ובהיסטות הלך אחר הרוב. פ"ה אשה שאין לה וסת ורגילה לראות תדיר ובודקת עלמה תמיד וכל זמן שלא בדקה עלמה מחזקת עלמה בטומחה הלכך חם רוב ימיה היח טמחין טמאה וזהו תימה שזו החומרא לא מצינו בשום מקום דהא אשה שיש לה וסת דיה שעתה וטומאה דמעת לעת אינה אלא באין לה וסת ולא מפקידה לפקידה ואפי׳ ברואה וכ״ש הכא דאין כאן אלא כתם ואין לחלק בין ברואה מדיר בין שאינה רואה מדיר ונראה דקאי אנמצא על חלוקה (ספק טמא ספק טהור) וקאמר דאם יי אחרי מציחת הכתם רוב ימיה טמחין טמחה ואף על גב דעברה בשוק של טבחים ולא אמרינן אי מגופה אתא על בשרה איבעי ליה לאשתכוחי:

> אמר מר על בשרה כו'. ולנסוף פריך מינה לשמואל והא דלא פריך מינה ברישא אלא פריך ממגעות והיסטות דסיפא ברישא משום דפשוט הוא יותר אבל רישא מיבעי ליה לתרולי ברישא והדר פריך מינה: על בשרה ודאי מגופה אתאי. ולו״ת מלי שנל דלקמן בשמעתין גבי לבשה שלשה חלוקות ועברה בשוק של טבחים תולה אפילו בתחתון ולא אמרינן אי איתא דמעלמא אתאי אעליון ה"ל לאשתכוחי ויש לומר דהתם לפעמים שהיא מגלה חלוקה העליון ואתי על התחתון אבל אין דרך לגלות בשרה: קתני מיהא על בשרה בו'. וח"ת ומחי קושיח ה"נ אימור ארגשה ולאו אדעתה כדאמר לעיל וי"ל דהתם דרוב ימיה טמאין יש רגלים לדבר שיש לתלות בהרגשה ולאו אדעתה אבל הכא אין שום הוכחה שנתלה בהרגשה ולאו אדעתה שאין רק שעה מועטת שהוא על בשרה:

א א מיי׳ פ״ט מהלכות איסורי ביאה הלכה ח

סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סיי קל סעיף יא: ב ב מייי שם הלכה י טוש"ע

שם סעיף יב: ג ג מיי שם טוש"ע שם סעיף יג: ד ד מיי שם הלכה יא

טוש"ע שם סעיף יד: ה [מיי שם הל"א טוש"ע שם סעי׳ א וסי׳ קפג סעי׳ א]: ה ו מיי׳ שם הלכה ז ממג שם

טור ש"ע שם שלפה א פניג שט טור ש"ע שם סעיף י ועיין בטור: ו ז מיי׳ פ"ה שם הלכה יז סמג שם טוש"ע י"ד סימן :650

קנה: ז ח מיי׳ שם פ״ד הלכה יח סמג שם טוש״ע י״ד סימן קל סעיף לד:

ח ט י כ מיי׳ שם פ״ט הלכה יט והלכה כ והלכה כא ועיין בהשגות ובמ״ת סתג שם טור ש״ע י״ד סי׳ קל סעיף יא וסעיף יב וע״ש:

תום' הרא"ש

הרואה כתם. עד שתרגיש בבשרה. קס״ד דשמואל מטהר לגמרי משום דלא ארגש' ותימה אמאי לא דתנן בפ' בא סי' הרואה דתנן בפ' בא ס"י הרואה כתם הרי זו מקולקלת. ובפ' דם הנדה הכתם שנמצא בחלוק. ובפרקין דתנן מחגור ולמטה טמאה וליכא לשנויי בה לא הרגשת עד ולא הרגשת שמש. נע"ק כיון דשני ממגעות והיסטות אימור הרגישה ולא אדעתה מאי פריך ליה תו מעל בשרה ספק טהור ספק טמא ומתניתין דכנגד התורפה דבהנהו נמי איכא וומו פה דבהמה נמי היכא למימר אימור ארגישה ולאו אדעתה אע"ג דקאמר אם רוב ימיה בהרגשה חזאי רוב נשים אינן רואות אלא בהרגשה וי"ל דמכולהו בחוגשה די די ומולוה הנהו מתניתין דכתמים לא הוה מצי לאקשויי משום דאימור מזמן מרובה יצא הכתם מגופה ואימר ארגשה ושכחה לפיכך פריך ליה מכל הנך מתניתין שיצא ממנה הדם מזמן קרוב ואי ארגישה היתה יודעת וכן מכתם שנמצא על בשרה מזמן קרוב בא ואי מזמן רחוק אתא אין דרך כתם להתקיים על בשרה כי הזיעה מעבירתו. אף על גב הזיעה מעבירתו. אף על גב דבמגעות והיסטות דפריך מינה היינו שנמצא הכתם על חלוקה משום דכיון דרוב ימיה טהורים ל) מסתמא מזמן קרוב בא הכתם א״ה משני ליה שמא מזמן רחוק בא וארגשה ולאו אדעתה: יקתני עומדת טמאה. הק׳ יקונב עובורו טבואור ווק ר"מ אדמקשי ליה מדר" מאיר ליסייעיה מר' יוסי מדליג עליה ואמר בין כך דיין כך טהודה ושמואל גופיה פסיק לקמן כותיה ותירץ דפריך הכא אפי' מר' יוסי דע"כ לא פליג ר' בלא מי רגלים טמאה אע"ג דלא ארגישה דאי בלא מי רגלים מטהר ר' יוסי והאי דגלים מטהו די יוטי ההא דנקט מי רגלים להודיעך כחו דר״מ אדרבה לשמעינן בלא מי רגלים להודיעך . כחו דרבי יוסי דהוא כח :היתירא והלכתא כותיה:

דו היות למא. אפי הוא דא ממאכולת אתא לא הוה משוך: עגול טהור כי ליכא כגריס. ועוד הני מפרש לה בשילהי פירקין: רוב ימיה טמאין. פרש"י אין לה ווסת ורגילה תדיר לראות וקשה לפירושו אמאי היא בחזקת טמאה מש"ב של מא. אפי ברואי ראתה לא מטמינן אלא מעת לעת אשה שאין לה ווסת והיכא שלא ראתה פשיטא דלא מוקמינן לה ברואה. ונראה לפרש דקאי על חלוקה ספק טמא ספק טהור ומפרש לה בסמוך שעברה בשוק של טבחים וטהור והלא אפי ברואי ראתה לא מטמינן אלא מעת לעת אשה שאין לה ווסת והיכא שלא ראתה פשיטא דלא מוקמינן לה ברואה. ונראה לפרש דקאי על חלוקה היכן לבשה ב"א חלוקין ועברה בשוק של טבחים תולה אפי בתחתון ולא אמרינן דקאם מיריר לבעלה אבל לטהרות אי רוב ימיה טמאה אמרינן דמגופה אתא דאם איתא דמעלמא אתאי על חלוקה איבעי לאישתכוחי משום דוימנין דמגבהת שני חלוקין העליונים אבל כולם אינה רגילה להגביה משום שלא יראה בשרה: קתני מיהא על בשרה. מהך רישא הו"ל למיפרך תחילה אלא משום דפריך מסיפא דפשיטא